

De fractie van VVD Diemen

Onderwerp
Beantwoording schriftelijke vragen Diemense VVD
Armoedemonitor

Datum
19 maart 2024

Geachte leden van de fractie,

Naar aanleiding van de informatie van het college van 16 januari 2024 waarin de rapportages van de armoedemonitor zijn gedeeld, zijn op 5 februari december 2024 door de fractie van VVD Diemen schriftelijke vragen gesteld, krachtens artikel 48 van het Reglement van Orde¹.

Conform het RvO dienden de vragen uiterlijk op 6 maart 2024 beantwoord te zijn. Vanwege het reces en omdat er voor zorgvuldige beantwoording voldoende tijd nodig is, heeft wethouder Everhardt met de griffie afgesproken om de vragen uiterlijk 22 maart 2024 te beantwoorden.

De vragen worden hieronder puntsgewijs beantwoord.

Vraag 1:

In paragraaf 1 wordt geconcludeerd dat ruim acht op de tien minimahuishoudens langdurig minima is. Dat ligt boven het gemiddelde van circa 70 tot 75 procent bij veel andere gemeenten. Kan de gemeente dit verklaren? En wat kan de gemeente doen om dit aantal te verlagen, meer richting het landelijke gemiddelde?

Antwoord:

Langdurig minima zijn huishoudens die drie jaar of langer een inkomen hebben tot 130 procent van het wettelijk sociaal minimum. Diemen heeft een stedelijke bevolkingssamenstelling, met bijbehorende problematiek. In vergelijking met meer landelijke gemeenten komt meer armoede en ook meer langdurige armoede voor. De gemeente heeft een beperkte invloed om dit aantal te verlagen. Langdurig bijstandsgerechtigden hebben vaak een grote afstand tot de arbeidsmarkt en weinig perspectief op inkomensverbetering. Daarnaast stromen bijstandsgerechtigden vaak uit naar werk met een laag inkomen, waardoor zij blijven behoren tot de minimahuishoudens. Het re-integratiebeleid van de gemeente is er onder andere op gericht om meer mensen vanuit de bijstand aan het werk te krijgen.

¹ Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van de gemeenteraad van Diemen 2021

Vraag 2:

In de Armoedemonitor wordt vooral gekeken naar het bereik van de minimaregelingen voor de inwoners van Diemen met een inkomen tot 130% van het sociaal minimum (WSM). Wat de VVD betreft is het ook wenselijk om de financiële gevolgen van de armoedeval te onderzoeken: het gegeven dat het besteedbaar inkomen minder wordt naarmate je meer gaat verdienen.

- a. Kan inzichtelijk worden gemaakt hoeveel inwoners te maken krijgen met deze armoedeval?
- b. Kan het college met voorstellen komen hoe de gemeente de armoedeval voor onze inwoners kan verzachten?
- c. Bijvoorbeeld door regelingen staffelgewijs af te bouwen?

Antwoord:

- a. *Nee, er zijn geen gegevens bekend over hoeveel inwoners meer zijn gaan verdienen, maar een lager besteedbaar inkomen hebben, door het wegvallen van regelingen.*
- b. *De terugval in het besteedbaar inkomen bij een inkomen op 140% van Wsm door het wegvallen van het gemeentelijke regelingen is beperkt. Uit de inkomenseffectrapportage blijkt dat werken vanuit bijstand loont voor alle onderzochte huishoudtypes. Wel zijn er verschillen per huishoudtypen. De zogenoemde armoedeval is niet volledig te voorkomen. Het is een gegeven dat huishoudens die net meer verdienen dan de inkomensgrens voor de minimaregelingen er in besteedbaar inkomen licht op achteruit gaan ten opzichte van inwoners met een inkomen net onder die inkomensgrens. De huidige inkomensgrens voor minimaregelingen is gesteld op 130% van het sociaal minimum, zodat deze lichte armoedeval alleen optreedt bij inwoners die dit financieel beter kunnen dragen. In het in 2024 te ontwikkelen armoedebeleid is en blijft de armoedeval ook punt van aandacht.*
- c. *Het afbouwen van regelingen is één van de mogelijkheden om een armoedeval te voorkomen. Op dit moment wordt een armoedeval onder meer voorkomen door verschillende inkomensgrenzen te hanteren voor verschillende regelingen.*

Vraag 3:

Kan het college een berekening maken van het aantal uren dat een persoon gemiddeld per week moet werken op basis van het minimumloon, inclusief toeslagen, om een inkomen te krijgen van 100% van het WSM, 110% van het WSM, 120% van het WSM, 130%, 150% en 160% van het WSM?

Antwoord:

Een dergelijke berekening is mogelijk. In de praktijk blijken dergelijke berekeningen niet veel waarde te hebben, omdat de situatie per persoon verschillend is. Wanneer een bijstandsgerechtigde aan het werk gaat, kan de gemeente een individuele berekening maken van de nieuwe financiële situatie in vergelijking met de oude. Uitgangspunt hierbij is altijd dat werken moet lonen en in vrijwel alle gevallen is dat ook zo. Bij deeltijdwerk is het uitgangspunt dat er perspectief is op voldoende uren om uit de bijstand te komen.

Vraag 4:

In paragraaf 4 zien we dat 436 mensen gebruik maken van de Energietoeslag die niet eerder bekend waren bij de gemeente. Is aan deze mensen een aanbod gedaan om andere regelingen aan te vragen? Eventueel via persoonlijk contact? Waarom niet?

Antwoord:

De groep die recht heeft op de energietoeslag 2022 en 2023, heeft niet automatisch ook recht op andere minimaregelingen. Dit komt onder meer omdat het vermogen bij de energietoeslag buiten beschouwing is gelaten. Dit is gedaan om de regeling snel te kunnen uitvoeren. Vanwege die reden is er geen aanbod gedaan om andere regelingen aan te vragen en is er geen persoonlijk contact geweest. In de beschikking is wel informatie opgenomen over hulp bij geldzaken en schuldhulpverlening. De nieuwe flyer 'Geldzorgen? Diemen helpt!' wordt vanaf heden meegestuurd met de beschikkingen van toekenning van de energietoeslag 2023.

Vraag 5:

Diemen maakt geen gebruik van de landelijke website Bereken uw recht? Mensen in Diemen zouden op deze manier makkelijk inzicht kunnen krijgen of ze recht hebben op een regeling. Wat is de overweging om geen gebruik te maken van deze landelijke website?

Antwoord:

Diemen heeft met ingang van 1 januari 2024 een abonnement afgesloten voor de applicatie BerekenUwRecht. Momenteel wordt gewerkt aan het inrichten van de applicatie. Naar verwachting kunnen mensen in Diemen in het voorjaar van 2024 inzicht krijgen of ze recht hebben op een regeling.

Vraag 6:

We zien dat armoede vooral in Diemen Zuid en Diemen Centrum Noord aanwezig is. Zijn dit de buurten waar ook andere problemen gecentreerd zijn, zoals werkloosheid, gezondheidsklachten, taalachterstand? Kan het wenselijk zijn om met een gebiedsgerichte aanpak te komen om armoede aan te pakken waarbij de focus niet alleen is om mensen een armoederegeling aan te bieden, maar dat ook andere problemen zoals onderwijsachterstand, werkloosheid en taalachterstand worden aangepakt?

Antwoord:

Het beeld wordt herkend dat in de wijken Diemen Zuid en Diemen Centrum Noord een grotere kans op verschillende problematiek bestaat. Daarnaast is bekend dat er een grotere kans is op armoede bij mensen met andere problematiek, zoals gezondheidsklachten en taalachterstand. Een gebiedsgerichte en integrale aanpak is daarom wenselijk. In het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) heeft het college deze ambitie ook uitgesproken. Dat betekent dat we extra investeren in de wijken of voor de doelgroepen met grotere gezondheidsachterstanden. We werken integraal en zoeken actief de verbinding op, zowel intern tussen beleidsterreinen als tussen gemeente en sociale basis. We werken vanuit een domeinoverstijgende aanpak om ook de dieperliggende oorzaken van ongezondheid (bijv. de impact van chronische stress door bestaansonzekerheid of stressvolle life events) te kunnen verbeteren.

Het college heeft veel aandacht om mensen aan het werk te krijgen. Overigens is het van belang om te realiseren dat de minimagroep groter is dan de groep mensen die bijstand ontvangen, ook inkomens tussen de 100% en 130% van het Wsm worden gerekend tot de minimagroep. We dragen zorg voor een passend pakket aan maatregelen, gericht op het beperken van de gevolgen van een laag inkomen en op het kunnen meedoen aan het maatschappelijk leven. Het onder de aandacht brengen van de regelingen is en blijft een belangrijk aandachtspunt, om ervoor te zorgen dat inwoners die er recht op hebben en het nodig hebben, gebruik maken van onze regelingen.

Hoogachtend,

Burgemeester en wethouders van Diemen,
de secretaris,

de burgemeester,

G.T. Wildeman

E. Boog